

שרת המשפטים

י ר ו ש ל י ם

י"ד כסלו תשע"ד
17 נובמבר 2013

מס' מכתב: 2013-12625
פנימי ג.ו.

לכבוד
חה"כ דוד רותם
יו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט

שלום רב,

הנדון: תקנות חופש המידע (אגרות) (תיקון) התשע"ד – 2013

תיקון התקנות שבנדון נועד להפוך את הגשת בקשת חופש המידע להליך זול, פשוט, נגיש וזמין לכל אדם, זאת באמצעות הוזלה משמעותית של סכומי האגרות הכרוכות בהגשת בקשה והרחבת מעגל הזכאים לפטור מתשלום אגרה.

להלן יפורטו עיקרי התיקון:

א. מוצע להפחית את סכום אגרת הבקשה מ-100 ₪ ל-20 ₪ בלבד; מוצע להפחית את אגרת הטיפול השעתית הנגבית החל משעת הטיפול השלישית מ-54 ₪ ל-30 ₪ בלבד; לקבוע כי אגרת הטיפול תחל להשתלם החל משעת הטיפול הרביעית ולא השלישית; להפחית את אגרות ההפקה השונות באופן שישקף את עלויות ההפקה הריאליות של הרשות.

ב. מוצע להרחיב את היקף הזכאים לפטור מתשלום אגרות ביחס לשלוש קבוצות: אוכלוסיה נזקקת המתקשה לעמוד בתשלום האגרות מפאת מצבה הכלכלי; ארגונים חברתיים; וחוקרים הזקוקים למידע לצורך מחקר אקדמי. יובהר, כי הפטורים הם חלקיים ומתייחסים רק לפטור מאגרת הבקשה ולשבע שעות הטיפול הראשונות.

ג. מוצע לחייב את הרשות הציבורית להעביר את המידע למבקש בדרך הזולה ביותר האפשרית, אלא אם יש בכך כדי להכביד באופן בלתי סביר על עבודת הרשות או אם המבקש הביע התנגדותו לקבלת המידע בדרך זו.

ד. מוצע לקבוע כי רשות שלא טיפלה בבקשה בהתאם למועדים הקבועים, לרבות אם לא האריכה מועדים אלו כדין, לא תגבה מהמבקש את אגרות הטיפול וההפקה.

שרת המשפטים

זאת, על מנת כדי להתמודד עם בעיה קיימת לפיה הרשויות הציבוריות לא תמיד מקפידות על טיפול בבקשות חופש המידע בהתאם למועדים המתחייבים בדין.
ה. מוצע לקבוע כי רשות ציבורית לא תגבה אגרת הפקה אם סכומה אינו עולה על 10 שקלים חדשים. זאת, על מנת למנוע מצבים בהם עלות גביית האגרה עולה על הסכום הנגבה בפועל.

יצוין, כי התיקון לתקנות האמורות טעון אישור ועדת האגרות הבינמשרדית (מצ"ב פרוטוקול דיון הוועדה) ואישור שר האוצר (מצ"ב אישורו).

כאמור, אודה על הנחת התיקון המצ"ב על שולחן הוועדה, לשם אישורו.

בברכה,
ציפי לבני

העתק: המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)

תקנות חופש המידע (אגרות) (תיקון), התשע"ד-2013

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 18 ו-19 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998,¹ באישור שר האוצר לפי סעיף 339 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985,² ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקינה תקנות אלה:

- 1.1 תיקון תקנה 1 בתקנה 1 לתקנות חופש המידע (אגרות), התשנ"ט-1999³ (להלן - התקנות העיקריות), במקום "100.00" יבוא "20".
- 1.2 תיקון תקנה 2 בתקנה 2 לתקנות העיקריות, אחרי "מיונו" יבוא "בחינת אפשרות מסירתו והכנתו לקראת מסירה", במקום "54.00" יבוא "30", במקום "השלישית" יבוא "הרביעית".
- 1.3 תיקון תקנה 3 בתקנה 3 לתקנות העיקריות -
 - (1) בתקנת משנה (א), במקום "1.35" יבוא "0.20", במקום "5.34" יבוא "2.5", ובמקום "לדיסקט" יבוא "לתקליטור";
 - (2) בתקנת משנה (ב), במקום "או מצולם" יבוא "מצולם או מאוחסן על גבי מדיה דיגיטלית נתיקה", אחרי "ההעתיקה" יבוא "הממשיות".
- 1.4 הוספת תקנה 3א אחרי תקנה 3 לתקנות העיקריות יבוא:

"הוזלת עלויות הפקה

3א. רשות ציבורית תמסור למבקש את המידע באמצעי המוזיל במידה המרבית את עלויות ההפקה, זולת אם יש בכך הכבדה בלתי סבירה על עבודת הרשות או שהמבקש הביע התנגדותו למסירת המידע בדרך זו."
- 1.5 תיקון תקנה 4 בתקנה 4 לתקנות העיקריות -
 - (1) בתקנת משנה (א), במקום "266.00" יבוא "150";
 - (2) בתקנת משנה (ב), במקום "266.00" יבוא "150".
- 1.6 תיקון תקנה 6 בתקנה 6 לתקנות העיקריות -
 - (1) האמור בה יסומן (א), ובמקום "השלישית" יבוא "הרביעית";

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"א, עמ' 130.

³ ק"ת התשנ"ט, עמ' 860; התשס"א, עמ' 500.

(2) אחרי תקנת משנה (א) יבוא :

"(ב) מידע שמבקש נציג של עמותה רשומה כמשמעותה בחוק העמותות, התשי"ם-1980,⁴ או חברה לתועלת הציבור כהגדרתה בחוק החברות, התשנ"ט-1999,⁵ שהציג אישור ניהול תקין מאת הרשם המוסמך על פי דין, ופועלת לקידום מטרה ציבורית, וכן מידע שמבקש אדם הדרוש לו לצורך מחקר אקדמי, פטורים מאגרת בקשה ומאגרת טיפול בעד 4 שעות העבודה הראשונות החל בשעה הרביעית; לעניין תקנת משנה זאת, "מטרה ציבורית" - כהגדרתה בסעיף 9(2)(ב) לפקודת מס הכנסה.⁶

(ג) הודיע המבקש כי אין ביכולתו לשלם את האגרה והציג אישור על קבלת גמלה, פטור מאגרת בקשה ומאגרת טיפול בעד 4 שעות העבודה הראשונות החל בשעה הרביעית; בתקנת משנה זאת, "גמלה" - אחת מאלה :

(1) גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980;⁷

(2) תשלום לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972;⁸

(3) תגמול לפי הכנסה לפי סעיף 1ג4 לחוק נכי רדיפות הנאצים,

התשי"ז-1957⁹ או לפי סעיף 4ד לחוק נכי המלחמה בנאצים,

התשי"ד-1954;¹⁰

(4) תשלום לפי סעיף 11 לחוק תגמולים לאסירי ציון ובני משפחותיהם,

תשנ"ב-1992;¹¹

(5) קיצבה חודשית מלאה לפי פרק ט לחוק הביטוח הלאומי [נוסח

משולב], התשנ"ה-1995,¹² שניתנת לנכה הזכאי אשר דרגת אי

כושר השתכרותו היא בשיעור 75 אחוזים ומעלה.

(ד) רשות ציבורית לא תגבה אגרת הפקה אם סכומה אינו עולה על 10

שקלים חדשים."

⁴ ס"ח התשי"ם, עמ' 210.

⁵ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

⁸ ס"ח התשל"ב, עמ' 87.

⁹ ס"ח התשי"ז, עמ' 163.

¹⁰ ס"ח התשי"ד, עמ' 76.

7. הוספת תקנה 6א
אחרי תקנה 6 לתקנות העיקריות יבוא:
"חריגה מהמועדים הקבועים בחוק
6א. רשות ציבורית שלא טיפלה בבקשה לקבלת מידע לפי מועדים הקבועים
בחוק, לרבות אם לא האריכה את המועדים לפי סעיף 7 לחוק, לא תגבה
אגרות טיפול והפקה."
8. הוספת תקנה 7א
אחרי תקנה 7 לתקנות העיקריות יבוא:
"דרך תשלום האגרות
7א (א) רשות ציבורית תפרסם במשרדי הרשות ובאתר האינטרנט שלה, אם יש
כזה, את דרכי תשלום האגרות.
(ב) הרשות תאפשר לשלם אגרת בקשה במועד הגשת הבקשה או לפניו."
9. תחילה ותחולה
תחילתן של תקנות אלה שישים ימים מיום פרסומן (להלן – יום התחילה) והן
יחולו על בקשות לקבלת מידע שהוגשו ביום התחילה או לאחריו.

ציפי לבני
שרת המשפטים

התשע"ג _____
(2013 _____)
(חמ 2916-3)
2013-9988

¹¹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 205.
¹² ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשס"ח, עמ' 671.

דברי הסבר

1 תקנה

מוצע להפחית את סכום אגרת הבקשה מ - 100 שקלים חדשים ל - 20 שקלים חדשים בלבד. מטרת ההפחתה היא לעודד שימוש מוגבר בכלי של הגשת בקשה לפי חוק חופש המידע על ידי הפיכתו של הכלי לזול, נגיש ויעיל לכל אדם.

2 תקנה

בגין ספקות באשר למה כוללת אגרת הטיפול, מוצע להבהיר כי האגרה משתלמת גם עבור הזמן שמשקיעה הרשות הציבורית בבחינת בקשת המידע לגופה, וכן בעריכת המידע והכנתו לקראת מסירה כאשר הכנה כזו נדרשת.

בנוסף, מוצע להפחית את סכום אגרת הטיפול מ- 54 שקלים חדשים ל - 30 שקלים חדשים בלבד. כן מוצע להוסיף שעת טיפול נוספת בחינם, כך שאגרת הטיפול תגבה רק לאחר שלוש שעות הטיפול הראשונות, ולא לאחר שעתיים, כפי שהמצב כיום. כל זאת כדי להוזיל את עלות הטיפול הכוללת בבקשה ולעודד את השימוש בחוק.

3 תקנה

מוצע להוזיל את אגרות ההפקה כך שאלו תשקפנה את העלויות הממשיות שהרשות נושאת בהן בגין הפקת המידע. מוצע כי אגרת הפקה מידע בכתב תופחת מ - 1.35 שקלים חדשים ל - 0.20 שקלים חדשים לכל עמוד צילום או עמוד פלט מחשב שהופק, וכי האגרה עבור מסירת מידע על גבי תקליטור תופחת מ - 5.34 שקלים חדשים ל - 2.5 שקלים חדשים בלבד. הסכומים החדשים מבטאים את העלות הריאלית של הפקת המידע ונקבעו לאחר התייעצות עם משרד האוצר. בנוסף, נוכח ההתפתחות המתמדת בצורות אחסון המידע הדיגיטליות מוצע להסדיר גם מסירת מידע במדיה דיגיטלית נתיקה אחרת, שאינה תקליטור ולקבוע כי גם במקרה זה אגרת ההפקה תשקף את העלות הריאלית בה נושאת הרשות.

4 תקנה

מוצע לקבוע כי הרשות הציבורית תמסור למבקש את המידע באמצעי המוזיל במידה המירבית את עלויות ההפקה, אלא אם יש בכך כדי להכביד הכבדה בלתי סבירה על עבודת הרשות, או שהמבקש הביע התנגדותו למסירת המידע בדרך הזולה יותר.

תקנה 5

סכום ההתחייבות מבטא את נכונותו של מבקש מידע לשאת בתשלום אגרת טיפול והפקה, מעבר לשעות הטיפול הראשונות בחינם, אם ידרש לכך. ההנחה המקובלת היא כי היקף הטיפול במרבית הבקשות לא יחייב גביית סכומים נוספים מעבר לסכום ההתחייבות. כיום הסכום הוא 266 שקלים חדשים והוא מגלם בקירוב עלות של עד חמש שעות טיפול נוספות ועלויות הפקה מינימליות. לאור ההפחתה הצפויה בסכום אגרת הטיפול ל - 30 שקלים חדשים בלבד, מוצע להתאים את סכום ההתחייבות ולהעמידו על 150 שקלים חדשים בלבד. סכום זה מבטא אף הוא התחייבות לשלם עבור חמש שעות טיפול נוספות ועבור עלויות הפקה מינימליות.

תקנה 6 - פטור מתשלום אגרות

תקנה 6(א)

כיום קובעות התקנות כי מידע שמבקש אדם אודות עצמו פטור מאגרת בקשה וכן מאגרת טיפול בגין שש שעות הטיפול הראשונות (הפטור חל על ארבע שעות טיפול הראשונות המתחילות להיספר בשעת הטיפול השלישית). יצוין כי השעתיים הראשונות של הטיפול הן בחינם ביחס לכל המבקשים.

בהמשך לתיקון המוצע לתקנה 2 לפיה תתווסף שעת טיפול חינם לכל מבקש, יש להתאים את הפטור למבקש מידע אודות עצמו וזכויותיו, כך שגם הפטור לו הוא זכאי יוארך בשעה נוספת. לכן מוצע לקבוע כי הפטור הקיים כעת בגין 4 שעות הטיפול הראשונות יחל להיספר משעת הטיפול הרביעית. בסך הכל יתנה מבקש זה מפטור מאגרת טיפול בגין שבע שעות הטיפול הראשונות.

תקנה 6(ב)

מוצע לקבוע פטור למידע שמבקש נציג עמותה רשומה או חברה לתועלת הציבור, שהציגו אישור ניהול תקין מאת הרשם המוסמך על פי דין, הפועלות לקידום מטרה ציבורית כהגדרתה בסעיף 9(2)(ב) לפקודת מס הכנסה. הגדרה זו כוללת מנעד רחב של מטרות ציבוריות ובהן תינוך, בריאות, הגנה על זכויות האזרח בישראל, שמירה על איכות הסביבה ופעילות למען טוהר המידות במנהל הציבורי ומנהל תקין. הפטור נועד ארגונים אלו להגיש בקשות לפי חוק חופש המידע.

תקנה 6(ג)

מוצע לקבוע פטור מתשלום אגרת בקשה לאדם שמצבו הכלכלי אינו מאפשר לו לשלם את אגרת הבקשה ויציג אישור על קבלת אחת הגמלאות המפורטות בסעיף: גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980; תשלום לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), תשל"ב-1972; תגמול לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, תשי"ז-1957 או לפי חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד-1954; תשלום לפי סעיף 11 לחוק תגמולים לאסירי ציון ובני משפחותיהם, תשנ"ב-1952; קיצבה חודשית מלאה לפי פרק ט' לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 אשר דרגת אי כושר השתכרותו היא בשיעור 75 אחוזים ומעלה.

תקנה 6(ד)

מוצע לקבוע כי רשות ציבורית לא תגבה את אגרת ההפקה אם סכומה נמוך מ- 10 שקלים חדשים. המטרה היא להימנע ממצבים בהם עלות גביית האגרה על ידי הרשות הציבורית תעלה על גובה האגרה עצמה.

תקנה 7

במטרה לעודד רשויות ציבוריות לטפל בבקשות חופש המידע על פי המועדים הקבועים בחוק, מוצע לקבוע שרשות שלא טיפלה בבקשה בהתאם למועדים הקבועים בחוק או לא האריכה את המועדים בהתאם להוראות סעיף 7 לחוק, לא תוכל לגבות את אגרות הטיפול וההפקה.

תקנה 8

מוצע לחייב רשויות ציבוריות לפרסם את דרך תשלום אגרות חופש המידע באמצעי נגיש לציבור הרחב, אם באתר האינטרנט של הרשות שיש לה אתר כזה, או במשרדיה של הרשות. זאת כדי לאפשר למבקש לדעת כיצד עליו לשלם את האגרות המתחייבות ולשלם את אגרת הבקשה עם הגשתה. כך תוכל הרשות להתחיל לטפל בבקשה באופן מיידי ללא עיכובים נוספים שמקורם במשלוח ספח לתשלום אגרת הבקשה רק לאחר קבלתה ברשות.

תקנה 9

מוצע לקבוע הוראת מעבר לפיה הוראות התיקון יחולו רק על בקשות לקבלת מידע שהוגשו לאחר כניסתו של התיקון לתוקף. זאת כדי למנוע אי בהירות בכל הנוגע לגביית אגרות בקשר לבקשות שכבר הוגשו ומצויות בטיפולן של רשויות ציבוריות. כן מוצע לקבוע כי התקנות יכנסו לתוקפן שישים ימים לאחר פרסומן כדי לאפשר לרשויות הציבוריות זמן היערכות מספק לשינויים הצפויים.